

Piliečių referendumo iniciatyvinė grupė „K127“. VRK – robotai ar žmonės?

## PRANEŠIMAS SPAUDAI

2025 m. liepos 18 d.

2025 m. liepos 17 d. VRK nusprendė atsisakyti registruoti piliečių referendumo iniciatyvą dėl Lietuvos Respublikos Konstitucijos 127 straipsnio papildymo 4 dalimi: „Valstybė neapmokestina piliečio turto.“ Posėdyje jau nebevyko jokia diskusija – VRK išklauzė mūsų nuomonę, ir VRK pirmininkė Lina Petronienė pasiūlė sprendimą priimti bendru sutarimu. Visi nariai sutiko. Tylomis.

VRK sprendimą grindė prielaidomis, ką reiškia siūloma Konstitucijos pataisa – ar piliečių turtas neapmokestinamas ar ir juridinių asmenų, ar nekilnojamasis turtas ar ir kilnojamasis? Mes skriausime užsieniečius, jei nutarsime, kad mūsų turtas neapmokestinamas!

Teko paaiškinti, kaip mažiems vaikams – turtas reiškia visa turtą. Be išimčių. O Konstitucijoje yra bendros nuostatos, o ne detalus įstatymas kiekvienu gyvenimo klausimu. Seimas privalės priimti detalesnius įstatymus, jei Konstitucija bus pakeista. Lyg VRK nariai to nesuprastų.

Paaiškinome, kad Konstitucijoje jau egzistuoja su pilietybe susijusios skirtingos normos piliečiams ir ne piliečiams. Paaiškinome, kad Konstitucinis Teismas dar 1994 metais patvirtino, jog pilietybės kriterijus gali būti objektyvi diferencijavimo priežastis, jeigu skirtumas proporcingas tikslui, jei tai nesusiję su valstybės nepriklausomybe, demokratine santvarka, žmogaus prigimtinėmis teisėmis. O mokestinis klausimas nėra „konstitucinės tapatybės branduolys“. Tokios pat nuomonės ir Europos Žmogaus Teisių Teismas... Tačiau VRK visa tai nėra motais.

VRK bandė remtis Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo sprendimu byloje dėl referendumo iniciatyvos papildyti Konstitucijos 23 straipsnį 4 dalimi, kad piliečio nekilnojamasis turtas Lietuvoje neapmokestinamas. Į mūsų pastebėjimą, kad tai nėra analogiškai siūlomi Konstitucijos pakeitimai, nes Konstitucijos 23 straipsnis yra dėl žmogaus teisių, o Konstitucijos 127 straipsnis – apie valstybės materialinį pagrindą. Tačiau ir dėl šio argumento išgirdome VRK tylą.

VRK nuomone, siūloma pataisos formuluotė nėra aiški ir paprasta. Posėdyje teko pasiūlyti VRK, kad mūsų ir jų pokalbis nebūtų, kaip nebylio pokalbis su kurčiuoju. Deja... Į mūsų klausimą, kas nėra aišku šioje paprastoje trumpoje formuluotėje, atsakymo neišgirdome. Dėl mūsų prašymo atidėti sprendimo priėmimą, kad galima būtų siūlomą pataisą padaryti dar aiškesne (pagal VRK pastabas) VRK net nepasisakė ir nebalsavo. Tylėdami balsavo už paruoštą sprendimo projektą.

Svarstymas truko 25 minutes. Po tokio „svarstymo“ mums tapo nebeaišku, ar VRK nariai yra robotai, ar gyvi žmonės, su kuriais galima būtų diskutuoti? Rungtis. Ar tik teisme galima rungtis?

Ir vis tik mes manome, kad ne VRK, o Tauta turi teisę spręsti svarbiausius valstybės ir tautos gyvenimo klausimus.